

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. de heer dr. C.P. Veerman
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onderwerp: Advies Beleidsadviesgroep EVA II

Leek, 8 juni 2004

Geachte heer Veerman,

Hierbij bied ik u het advies aan, getiteld *Duurzaam en Dynamisch*, van de Beleidsadviesgroep EVA II. Op uw initiatief is deze adviesgroep in juni 2003 ingesteld met als taak om u, mede op basis van het EVA II onderzoek, te adviseren over het toekomstig beleid voor de schelpdiervisserij in de Nederlandse kustwateren. Helaas is er sprake van een op enkele punten verdeeld advies. Daarvoor zijn verschillende redenen. Ten eerste bleek het geen eenvoudige opgave voor de BAG om te komen tot een gezamenlijk advies in het licht van de tussenkomst van het rapport van de Adviesgroep Waddenzeebeleid en het advies van de Raad voor de Wadden. Vervolgens kwamen de EVA II onderzoeksresultaten die op de kokkelvisserij van toepassing waren en de toekomstplannen van de mechanische kokkelvisserij kwamen niet of nauwelijks aan de orde nadat de leden afkomstig uit de natuurorganisaties een standpunt tegen de mechanische kokkelvisserij hadden ingenomen en de leden afkomstig uit de visserijorganisaties zich daar mee voor het blok gezet voelden. Ook is het ondanks verwoede pogingen niet mogelijk gebleken een tekst voor de voedselreservering voor de scholekster te ontwikkelen die op algemene instemming van de BAG kon rekenen en dat vind ik jammer. De discussies in de BAG hebben zich derhalve geconcentreerd op de doelstellingen van het nieuwe beleid en de mosselvisserij¹.

Daarover meld ik u graag dat de BAG U adviseert om met het nieuwe beleid in te zetten op een verdere duurzame ontwikkeling van de schelpdiervisserij. Daarbij zijn de ecologische randvoorwaarden en juridische aspecten kaderstellend voor de ruimte die deze bedrijfstak kan en mag worden geboden. Vernieuwend in het advies is de aandacht voor dynamiek. Uit het EVA II onderzoek blijkt dat het beleid meer rekening dient te houden met de veranderende omstandigheden die zich kunnen voordoen in de kustwateren. De BAG doet daar, o.a. met betrekking tot de ecologische doelen, aanbevelingen voor.

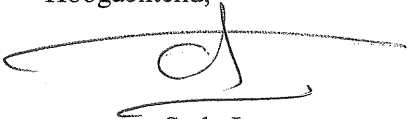
Naast mijn hoedanigheid als voorzitter van de Beleidsadviesgroep heb ik in het EVA II proces ook mogen optreden als voorzitter van de maatschappelijke en bestuurlijke consultaties die in januari 2004 hebben plaatsgevonden. Ondanks dat soms sprake was van emotionele en hectische discussies zijn in deze consultaties waardevolle suggesties en ideeën naar voren gebracht die de moeite waard zijn om te worden bezien in het licht van de het nieuwe beleid. De BAG is daar, op de Japanse oester en handkokkelvisserij na, niet aan toe gekomen. Maar onderwerpen als geïntegreerde visserij en garnalenvisserij in de Waddenzee hebben wel degelijk raakvlakken met de wijze waarop het beleid voor de schelpdiervisserij wordt ingericht.

¹ Dhr. de Gelder, lid van de BAG en werkzaam als directeur Vogelbescherming Nederland, stemt alleen in met de adviezen over een duurzame mosselvisserij onder voorwaarde dat de mechanische kokkelvisserij wordt beëindigd.

Ook zijn zaken genoemd als gebiedsgericht beleid en een grotere betrokkenheid van het regionale bestuur bij de uitvoering en ontwikkeling van het rijksbeleid. Ik doe dan ook een beroep op u om in het nieuwe beleid voor de schelpdiervisserij aan de belangen, maar ook kansen die deze andere aspecten met zich meebrengen, aandacht te besteden.

Tot slot wens ik u veel succes met de ontwikkeling van het nieuw beleid voor de schelpdiervisserij en hoop ik in het nieuwe beleid de elementen uit het bijgevoegde advies aan te treffen.

Hoogachtend,



mevrouw S. de Jong,
voorzitter Beleidsadviesgroep EVA II

Secretariaat Beleidsadviesgroep EVA II:

Dhr. R.L.P. Lanters,

Ministerie LNV

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

e-mail: r.l.p.lanters@minlnv.nl

tel. (070) 37 85 334

DUURZAAM EN DYNAMISCH

Advies van de Beleidsadviesgroep EVA II inzake het toekomstig beleid voor de schelpdiervisserij

Juni 2004

Inleiding

De Beleidsadviesgroep EVA II (BAG) is in juni 2003 door minister Veerman ingesteld. De BAG heeft tot doel om de minister te adviseren over het nieuw te ontwikkelen beleid voor de schelpdiervisserij. In de BAG hebben personen zitting die gelieerd zijn aan natuur- en visserijorganisaties (zie bijlage 3). De leden van de BAG hebben op persoonlijke titel meegewerkt aan de ontwikkeling van het advies.

EVA II en ander relevant onderzoek

1. De BAG is van oordeel dat de conclusies en aanbevelingen op basis van de onderzoeksresultaten EVA II (zie bijlage 1) en van ander onderzoek dat voldoet aan de wetenschappelijke standaard (peerreview of audit), de basis dienen te vormen voor het nieuwe beleid;
2. De BAG onderschrijft het belang van een wetenschappelijke samenvatting van het EVA II onderzoek. Deze afronding dient tijdig gereed te zijn zodat ook mogelijk andere relevante inzichten van invloed kunnen zijn op de beleidsontwikkeling.

Doelstellingen beleid

3. De BAG onderschrijft de hoofddoelstelling voor het nieuwe beleid:

Binnen de ecologische randvoorwaarden en juridische kaders voor de kustwateren ruimte bieden voor de ontwikkeling van een duurzame¹ schelpdiervisserij.

4. De BAG vindt het van belang dat het nieuwe visserijbeleid aansluit bij de doelstellingen in bestaande beleidskaders voor de kustwateren;
5. De BAG adviseert de minister om met het beleid in te zetten op:
 - optimale ontwikkeling van meerjarige mosselbanken
 - instandhouding van de populaties schelpdieretende vogels
 - herstel van zeegras
 - de aanwezigheid van ongestoorde gebieden
 - een schelpdiersector die minder afhankelijk is van natuurlijke

¹ Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoet komt aan de behoeftes van de huidige generatie zonder de mogelijkheid van de volgende generaties aan hun eigen behoeftes te voldoen in gevaar te brengen, aldus dient een activiteit die zich duurzaam wenst te ontwikkelen ecologisch verantwoord en economische rendabel te zijn.

fluctuaties

- een beheer dat meer rekening houdt met de natuurlijke dynamiek;

6. Bij de realisatie van de doelen merkt de BAG op dat:

- natuur en visserij gebaat zijn bij zekerheid op de lange termijn

- het nieuwe beleid, via een *ex ante* evaluatie, getoetst dient te worden aan de Europese richtlijnen, met inachtneming van de uitspraak van het Europese Hof

- Het SER-advies inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen, o.a. gebruikt bij de ontwikkeling van een visie op een duurzame schelpdiervisserij door de visserijsector (ODUS), een goed vertrekpunt biedt voor de ontwikkeling van een nieuw beleid voor de schelpdiervisserij.

Verdeeld advies BAG over de mechanische kokkelvisserij

7. Op basis van de EVA II onderzoeksresultaten en op basis van de praktijkervaring van de visserijsector heeft de mechanische kokkelvisserij plannen ontwikkeld voor de ontwikkeling van een duurzame schelpdiervisserij (zie bijlage 2). De leden van de BAG die aan de visserijorganisaties zijn gelieerd zijn van oordeel dat de minister de mechanische kokkelvisserij de tijd en ruimte moet bieden voor aanvullende experimenten en voor de verdere ontwikkeling van een duurzame mechanische kokkelvisserij. Deze leden benadrukken voorts dat een beëindiging van de mechanische kokkelvisserij ook verstrekende gevolgen zal hebben voor de verwerkende schelpdierindustrie;

8. Op basis van het EVA II onderzoeksresultaat concluderen de aan de natuurorganisaties gelieerde leden van de BAG dat de mechanische kokkelvisserij ecologisch niet duurzaam is en zich als zondanig ook niet duurzaam kan ontwikkelen. Deze leden van de BAG zijn van oordeel dat deze vorm van visserij in strijd is met bestaande beleidskaders en

derhalve met onmiddellijke ingang in alle kustwateren dient te worden beëindigd;

9. Indien de regering besluit de mechanische kokkelvisserij uit de Nederlandse kustwateren te weren dan dringt de BAG er op aan om, met het oogmerk afwenteling naar andere gebieden te voorkomen, de beëindiging van deze visserij te koppelen aan een uitkoopregeling en een sociaal plan.

Ontwikkeling mosselcultuur

10. De BAG is van oordeel dat innovatie noodzakelijk is voor de verdere ontwikkeling van een duurzame mosselvisserij. Daarbij dient maximaal te worden ingezet op de ontwikkeling van alternatieve bronnen voor het verkrijgen van mosselzaad en een zo efficiënt mogelijk gebruik van het mosselzaad;
11. De BAG adviseert de minister in dit verband versterkt in te zetten op de optimalisatie van de mosselpercelen in de Waddenzee;
12. Indien meerjarige mosselbanken zich, gezien de natuurlijke omstandigheden, optimaal ontwikkelen adviseert de BAG bevissing van instabiele litorale mosselbanken toe te staan; in dit verband is het van belang dat een model voor het definiëren van instabiele mosselbanken verder ontwikkeld wordt;
13. De BAG adviseert om het onderzoek naar de voor- en nadelen voor natuur en visserij van het uitdunnen van instabiele mosselbanken (Jan-Louw bevissing) door middel van experimenten voort te zetten;
14. De BAG adviseert de ontwikkeling van natuurlijke sublitorale mosselbanken te onderzoeken, dit is mogelijk door geschikte sublitorale gebieden te vrijwaren van de mosselzaadvisserij. In dat onderzoek dient

eveneens een vergelijking te worden gemaakt met de natuurwaarden op de mosselpercelen. De BAG wijst er overigens op dat er reeds sublitorale gebieden gesloten zijn voor de mosselzaadvisserij en dat deze gebieden mogelijk geschikt zijn voor het doen van dit type onderzoek.

Mosselbanken

15. De BAG benadrukt dat mosselbanken een cruciale rol vervullen voor het goed functioneren van het ecosysteem Waddenzee;
16. De BAG adviseert de minister om het beleid ten aanzien van meerjarige mosselbanken, gezien het in EVA II beschreven ecologische belang, te richten op het behoud en herstel van een voldoende groot areaal aan litorale meerjarige mosselbanken.

Voedselreservering

17. De BAG constateert dat het EVA II onderzoek voldoende bouwstenen oplevert voor het verder ontwikkelen van een model voor de voedselreservering voor de scholekster;
18. De leden van de BAG die gelieerd zijn aan de visserij zijn van mening dat voor de voedselreservering voor de scholekster als uitgangspunt de fysiologische behoefte kan worden genomen, met inachtneming van ecologische principes. De overige leden zijn van oordeel dat de voedselreservering voor de scholekster gebaseerd dient te zijn op de ecologische voedselbehoefte zoals het EVA II onderzoek aanbeveelt. Daarbij zijn alle leden van oordeel dat het aanwezige oppervlak mosselbanken in de hoeveelheid te reserveren voedsel dient te worden verdisconteerd;

19. Onder voorbehoud van een besluit over de toekomst van de mechanische kokkelvisserij adviseert de BAG dat plannen van de kokkelsector, om via een specifiek beheer van de bestanden tegemoet te komen aan een ecologische voedselbehoefte en daarmee de visserijmogelijkheden te verruimen, op haalbaarheid en wetenschappelijke consistentie dienen te worden beoordeeld;
20. De BAG is van oordeel dat voor het vaststellen van de reserveringshoeveelheden de actuele vogelaantallen, gebaseerd op het driejarig voortschrijdend gemiddelde, als uitgangspunt kunnen worden genomen. Ten einde die populaties ontwikkelingskansen te bieden is een opslag van 10 tot 25% op de hoeveelheid te reserveren voedsel aan de orde;
21. De BAG is van oordeel dat voor de overwinterende aantallen eidereenden voldoende voedsel in het systeem aanwezig dient te zijn. De aanwezigheid van mosselpercelen met een goede productiecapaciteit kan bijdragen aan een goede voedselvoorziening voor de eidereend. De BAG adviseert daarbij een inzichtelijke mosselboekhouding te hanteren.

Gesloten gebieden

22. Uit het EVA II onderzoek blijkt dat de bestaande gesloten gebieden succesvol zijn. Daarom is de BAG van oordeel dat gesloten gebieden, naast het vergunningenbeleid en visplannen, een belangrijk instrument vormen om de doelstelling van de ontwikkeling van kenmerkende bodembiotopen zoals mosselbanken en zeegrasvelden te behalen;
23. De BAG adviseert de Minister om gebiedssluiting ook te bezien in het licht van de ontwikkeling van een duurzame schelpdiervisserij.

Handkokkelvisserij

24. Naar oordeel van de BAG is de handkokkelvisserij in de Waddenzee en in de deltawateren ecologisch duurzaam inpasbaar;
25. De BAG adviseert de minister om de huidige vergunningen overdraagbaar te maken;
26. In het geval de mechanische kokkelvisserij niet langer wordt toegestaan in de Nederlandse kustwateren ziet de BAG ruimte voor een uitbreiding van het aantal handkokkelvergunningen;
27. Zonder mechanische kokkelvisserij adviseert de BAG de minister te onderzoeken of het mogelijk is de handkokkelvissers los te koppelen van een systeem van voedselreservering door deze groep de mogelijkheid te bieden om een vast percentage (ca. 5-10 %) van het aanwezige kokkelbestand te bevissen.

Japanse oester

28. De BAG signaleert dat de opkomst van de Japanse oester in de deltawateren en in de Waddenzee een feit is en dat deze exoot van invloed kan zijn op het ecosysteem. In de Oosterschelde is vastgesteld dat de Japanse oester lokale schelpdierbestanden verdringt, inclusief de mosselbanken, en niet dient als voedsel voor vogels;
29. De BAG adviseert de minister om in overleg met andere overheden, op korte termijn te onderzoeken of een verantwoorde aanpak haalbaar is. De BAG adviseert het onderzoek te richten op de ontwikkeling van een efficiënte en bij voorkeur kortdurende aanpak.

Conclusies

Algemeen

- a. Het lijkt aannemelijk dat autonome ontwikkelingen in de Waddenzee en Oosterschelde zullen zorgen voor een verlaging van de draagkracht voor schelpdieren in deze kustecosystemen. Het is daarom de vraag of de toestand van enkele jaren vóór het totstandkomen van de Structuurnota Zee- en Kustvisserij nog wel als referentie kan dienen voor vogelstand en visserij.
- b. Mosselbestanden en in mindere mate kokkels kunnen afnemende draagkracht gedeeltelijk compenseren, omdat ze organisch materiaal vastleggen. Daardoor ontstaat lokaal extra mineralisatie, waardoor de productiviteit van het gebied wordt gestimuleerd.
- c. De broedval van kokkels vindt minder dan vroeger plaats in de lage en zandiger delen van de Waddenzee.

Effecten van schelpdiervisserij

- d. Mechanische kokkelvisserij leidt direct na bevissing tot een slibarmere wadbodem. Er zijn aanwijzingen dat dit effect op middellange en lange termijn voortduurt.
- e. Er zijn ook grootschalige veranderingen in het slibgehalte vastgesteld die niet kunnen worden toegeschreven aan de visserij.
- f. Er zijn geen aanwijzingen dat kokkelvisserij de kans op vestiging van nieuw zeegras beïnvloedt. Kokkelvisserij in bestaande zeegrasvelden is schadelijk.
- g. Bevissing van kokkels leidt tot een lagere kokkelstand in Waddenzee en Oosterschelde en leidt op beviste plaatsen tot enkele tientallen procenten sterfte van dicht onder het bodemoppervlak levende dieren.
- h. De hypothese dat bevissing van mosselzaadbanken gunstig zou zijn voor de ontwikkeling van die banken doordat de stabiliteit zou worden verhoogd, kon in een experiment niet worden bevestigd. Gecontroleerde bevissing leidde evenmin tot extra verlies van jonge mosselbanken.

Effecten van gebiedssluiting

- i. Tussen 1990 en 1994 waren er praktisch geen mosselbanken in de Waddenzee. Vanaf 1995 trad geleidelijk herstel op tot 2.500 ha in 2002. Het herstel blijkt het gevolg te zijn van vergunningenbeleid, visplannen en de instelling van gesloten gebieden.
- j. Veldwaarnemingen laten een licht herstel van zeegrasvelden zien. Bescherming middels gebiedssluiting werkt goed en maatregelen in visplannen zijn gedeeltelijk effectief gebleken.
- k. Een steeds groter deel van de biomassa van meerjarige kokkels was te vinden in de voor schelpdiervisserij gesloten gebieden.
- l. In de open gebieden kwam in de meeste jaren minder kokkelbroed tot ontwikkeling dan in de gesloten gebieden. Het verschil werd de afgelopen tien jaar wel steeds kleiner en is inmiddels vrijwel opgeheven.
- m. De aantallen wormenetende vogels zijn de afgelopen tien jaar in de open gebieden sterker toegenomen dan in de gesloten gebieden.
- n. De afname van het aantal scholeksters is het sterkst in de gesloten gebieden.
- o. In de gesloten gebieden hadden de scholeksters een betere conditie dan in de open gebieden.

Beleid van voedselreservering voor vogels in Waddenzee en Oosterschelde

- p. Het voedselreserveringsbeleid heeft een voedseltekort voor de referentieaantallen schelpdieretende vogels niet kunnen voorkomen.
- q. De aantallen scholeksters in Waddenzee en Oosterschelde zijn teruggelopen. De laatste jaren is er sprake van een licht herstel van de aantallen scholeksters in beide gebieden.
- r. Het voedseltekort voor scholeksters in de Waddenzee is waarschijnlijk vooral het gevolg van de afwezigheid van droogvallende mosselbanken in de jaren negentig.
- s. De ecologische voedselbehoefte ligt voor scholeksters ongeveer 2,5 tot 3 maal zo hoog als de fysiologische voedselbehoefte.
- t. De ecologische voedselbehoefte van scholeksters wordt in de Waddenzee geschat op ongeveer 200 kilo kokkelvles per vogel in een situatie zonder mosselbanken. Voor de Oosterschelde is dit getal 150 kilo. Rond deze ecologische voedselbehoefte geldt een onzekerheidsmarge die moeilijk nauwkeurig is te bepalen, maar die enkele tientallen kilo's zou kunnen bedragen.
- u. Als gevolg van kokkelvisserij was de draagkracht voor scholeksters in de Waddenzee de afgelopen jaren naar schatting 15.000 dieren lager. Voor de Oosterschelde gaat het om 3.300 scholeksters.

- v. De aantallen eidereenden die in en rond de Waddenzee overwinteren zijn afgenomen, onder andere door enkele jaren van grote sterfte. Deze worden toegeschreven aan een voedseltekort, met name een tekort aan sublitorale mosselen.
- w. De kans op verhoogde sterfte onder eidereenden neemt toe als het bestand meerjarige sublitorale mosselen in de Waddenzee in december onder de 60 miljoen kilo netto versgewicht daalt.

Aanbevelingen

Algemeen

1. Om discussies over het aanwezige oppervlak aan mosselbanken in de toekomst te vermijden, dient de inventarisatie in april, na mogelijke winterstormen en ijsperioden, als uitgangspunt te gelden.
2. Registratie van kweekactiviteiten op mosselpercelen, met name grootte en tijdstip van aan- en afvoer, is noodzakelijk om een goede schatting van de bestanden te verkrijgen.
3. Gebruik in jaren, waarin er toestemming is voor mosselzaadvisserij op de platen, de stabiliteitswaardering voor mosselbanken zoals die in het kader van EVA II is opgesteld.
4. Door teruglopende eutrofiëring daalt de potentiële draagkracht van de Waddenzee tot meer natuurlijke waarden. Als consequentie hiervan zou heroverweging van de streefaantallen voor vogels en visserij aan de orde kunnen zijn.
5. Het opzetten van een goed informatiesysteem over groeiplaatsen van zeegras en zorg voor een adequate bescherming ervan.

voor nader onderzoek

6. Er is meer onderzoek nodig aan het verschuiven van de kokkelbroedval naar hoger gelegen slikkiger locaties.
7. Bij onderzoek naar nieuwe kokkelvistechnieken zou de aandacht moeten uitgaan naar technieken die minder slib uit het sediment vrijmaken, die selectiever vissen op marktwaardige kokkels mogelijk maken en die via uitdunnen of verzaaien groeiverhogend werken.
8. Onderzoek naar het invangen van mossellarven als aanvulling op of als alternatief voor zaadvisserij is nuttig.
9. Nader onderzoek kan de mogelijkheden voor aanleg van mosselbanken in de Oosterschelde in kaart brengen.

10. Verder onderzoek aan de Jan Louw-hypothese kan duidelijk maken of mosselen verdwijnen door storm of predatie. Hierbij kan aandacht uitgaan naar de overleving van weggespoelde mosselen.
11. Er is onderzoek nodig aan ongestoorde sublitorale mosselbanken. Om dat te kunnen doen, is het gewenst onbevestigde onderzoeksgebieden in te stellen in het sublitoraal.
12. Voortzetting van het onderzoek aan de voedsel生态学 van de eidereend is wenselijk. Daarin zou de geschiktheid van diverse voedselbronnen en de fluctuatie in hun beschikbaarheid in ruimte en tijd aan de orde moeten komen.
13. Onderzoek kan duidelijk maken welke mogelijkheden er zijn voor effectief beheer van Japanse Oesterbestanden.
14. Voor een duurzame Waddenzee en Oosterschelde verdient het aanbeveling een adequaat monitoringsprogramma in te richten. Dat zou aandacht moeten schenken aan sturende parameters, specifieke soorten, biodiversiteit en habitats, onder andere om te kunnen vaststellen of de streefaantallen worden bereikt. Ook zou zo'n programma aandacht moeten schenken aan de plaats en intensiteit van de gebruiksfuncties.

Bijlage 2:

Randvoorwaarden PO Kokkels ontwikkeling van een duurzame mechanische kokkelvisserij

Het selectief kunnen vissen van grote kokkels

- ▶ Dit vereist dat geen grote gebieden worden gesloten. In de huidige ca. 26% van de Waddenzee die voor de kokkelvisserij permanent is gesloten lag jaren geleden en ligt nog steeds ca. 40% van het bestand. Ervan uitgaande dat ca. 26% permanent gesloten blijft, zal iedere keer als thans nog open gebieden in beheer worden gegeven bij particuliere organisaties, elders een deel voor visserij moeten worden open gesteld. De zgn. art 17 gebieden, 5% gebieden en 5% plus gebieden dienen open te zijn voor visserij op kokkels. De sluiting van 26% omvat ook de eventueel in het sublitoraal te sluiten gebieden.
- ▶ Het kokkelbestandsbeheer ligt bij de PO kokkels. In het visplan wordt aangegeven hoe hieraan in enig jaar invulling wordt gegeven.
- ▶ De gemiddelde in Nederland jaarlijks te vissen hoeveelheid kokkels moet 4.000 t kunnen zijn, met een maximum van 6.000 t per jaar.

Vergunningverlening

- ▶ De PO is van mening dat kokkelvisserij valt onder bestaand gebruik en derhalve zolang geen sprake is van intensivering of uitbreiding ook zonder de beperkingen die na de aanwijzing van de Waddenzee en Oosterschelde tot Habitatrichtlijngebied zijn opgelegd, moet kunnen blijven vissen. Indien echter in de toekomst op grond van de interpretatie van de Habitatrichtlijn of andere regelgeving het vissen op kokkels niet meer rendabel is uit te voeren, dient een ruimhartige uitkoopregeling te volgen.
- ▶ De vergunningen, zowel voor het vissen als voor het verzaaien en kweken, dienen voor 10 jaren te worden afgegeven, met een evaluatie na 10 jaren en een optie voor verlenging van 10-15 jaren. In Duitsland worden ook vergunning voor lange termijn verleend. Kan dit niet dan dient een sanering te worden toegezegd als de kokkelsector eerder zou moeten worden beëindigd.
- ▶ Voor het kweken van kokkels zijn geen percelen nodig, wel beschut gelegen locaties. Indien daartoe een mer-procedure nodig zou zijn, geeft dit een vertraging van jaren die niet aan de kokkelsector mag worden toegeschreven.

Kweek

- ▶ De gekweekte kokkels uit verzaaien, uitdunnen of afkomstig uit een kunstmatige kweek, moeten op elk moment kunnen worden opgevist.
- ▶ De locaties voor verzaaien in de Waddenzee zullen bij voorkeur beschut onder de Waddeneilanden moeten liggen, teneinde het risico van wegstormen te beperken.
- ▶ Op ondersteuning van onze plannen door het innovatieplatform, ook financieel wordt gerekend.
- ▶ Er moet toestemming worden verleend om kokkels afkomstig uit de Westerschelde te kunnen uitzaaien op de Oosterschelde op van te voren geselecteerde locaties. De wilde oesters op deze locaties moeten mogen worden opgevist. De kokkels moeten op elk moment mogen worden opgevist.

Voedselreservering

- ▶ Wij opteren voor een voedselreservering die is gebaseerd op de fysiologische voedselbehoefte. Wij zijn van mening dat door het beperkt bevissen van kokkelbanken en het uitdunnen van banken voldoende kokkels overblijven om aan de fysiologische behoefte te voldoen. Belangrijk is dat verspreid over de gehele Waddenzee kokkels liggen, met andere woorden dat selectief op grote exemplaren wordt gevist en meer in deelgebieden waar veel kokkels liggen en niet of minder in deelgebieden waar weinig kokkels liggen, zulks mede in relatie tot het aantal scholeksters in een deelgebied.

reductie bodemberoering

De PO verwacht dat ten opzichte van de jaren 1998-2000 een substantiële vermindering van de bodemberoering zal worden bereikt door:

- ▶ het collectief vissen, de lagere vissnelheid, de optimale afstelling van het vistuig: ca. 30% ten opzichte van de oude visserij met competitie;
- ▶ het minder intensief bevissen van kokkelbanken, de overlap van sporen zal meer dan halveren bij bevissing tot maximaal 65% van het bestand;
- ▶ de verlaging van de gemiddelde aanvoer van 5.500 naar 4.000 en de maximale aanvoer van 12.000 naar 6.000 ton, een reductie van ca. 25%;
- ▶ de kweek van een deel van het kokkelbestand, een reductie voor dat deel met 25-50%
- ▶ de ontwikkeling van een nieuw vistuig, verwachting tot 20 % t.o.v. de huidige vistuigen.

Kweek

Wij gaan ervan uit dat na 10 jaren gemiddeld 500 - 1000 t in Nederland afkomstig kan zijn uit kweek (verzaaien naar beschut gelegen plaatsen -bij voorkeur onder de eilanden- van broed en het uitdunnen van dichte bestanden) en 3.000 – 3.500 t uit 'wilde' visserij.

Mogelijk kan na 10-15 jaren een eerste geringe produktie uit een experimentele hatchery komen. Daarna zal het zeker nog jaren duren voordat een produktie op grote schaal kan worden gerealiseerd. Wij nemen een intentieverplichting op ons om dit te realiseren, maar kunnen geen garanties geven. Wij zijn afhankelijk van zaken als de frequentie en omvang van natuurlijke broedval, stormen en ijsgang, de stand der techniek, het tempo waarin de juiste verzaailocaties kunnen worden gevonden, de problemen bij vergunningverlening, enz.

De eventuele bouw van een hatchery en nursery kan pas plaats vinden indien uit onderzoek blijkt dat kunstmatige kweek op bedrijfsschaal mogelijk is en economisch rendabel.

